

دانشکده: توانبخشی

گروه آموزشی: کاردرمانی

مقطع و رشته‌ی تحصیلی: کارشناسی کاردرمانی

نام درس: بازی و تفریح در کاردرمانی تعداد واحد: ۱/۵ نوع واحد: ۱ نظری - ۰/۵ عملی پیش نیاز: ندارد
زمان برگزاری کلاس: روز یکشنبه ساعت ۱۶:۳۰-۱۴:۳۰ مکان برگزاری: ساختمان ابن سینا- دانشکده توانبخشی
تعداد دانشجویان: ۱۷ مسئول درس: دکتر سمانه کرملی اسماعیلی
مدرسین (به ترتیب حروف الفبا): دکتر سمانه کرملی اسماعیلی

شرح دوره:

بازی و فعالیت های اوقات فراغت از دیدگاه کاردرمانی از حیثه های اصلی کارهای روزمره محسوب می شوند. استفاده از بازی در کاردرمانی دو حوزه اصلی آموزش بازی (بازی به عنوان هدف کاردرمانی) و بازی به عنوان ابزار درمان را در بر می گیرد، و فعالیت های اوقات فراغت هم به عنوان هدف (ایجاد مهارت و فرصت برای شرکت در فعالیت های اوقات فراغت) و هم به عنوان روش درمان (استفاده از فعالیت های اوقات فراغت به عنوان وسیله درمان) در نظر گرفته می شود. لذا ضروری است که دانشجویان کاردرمانی دانش لازم جهت استفاده از بازی و فعالیت های اوقات فراغت در کاردرمانی را کسب نمایند.

هدف کلی:

هدف از این درس، آشنایی دانشجویان کاردرمانی با نظریه های بازی و فعالیت های اوقات فراغت و رشد آن، چگونگی استفاده از بازی و فعالیت های اوقات فراغت به عنوان هدف کاردرمانی، ابزار سنجش و مداخله کاردرمانی در حوزه کودکان و بزرگسالان می باشد.

اهداف بینابینی:

دانشجویان با مفاهیم مربوط به بازی و اوقات فراغت، سطوح رشدی آن، انواع ارزیابی ها در این زمینه آشنا شوند. دانشجویان باید قادر شوند ارزیابی های معمول بازی را انجام و نمره گذاری نمایند، توانایی طراحی فعالیت های درمانی بازیگونه را کسب کنند و بر روی ارتقاء سطح رشدی بازی کودک به عنوان یک هدف، برنامه ریزی درمانی نمایند. آن ها باید در این درس اطلاعات کلی در مورد رویکردهای مرسوم که در آن ها از بازی استفاده می شود (که می تواند توسط متخصصین مختلف سلامت روان که دوره آموزشی پس از فارغ التحصیلی دیده اند، انجام شود)، آشنا شوند.

شیوه های تدریس:

سخنرانی* سخنرانی برنامه ریزی شده* پرسش و پاسخ*
بحث گروهی* یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)* یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
سایر موارد (لطفاً نام ببرید): تمرین عملی در قالب فیلم یا ایفای نقش

وظایف و تکالیف دانشجویان:

مطالعه مباحث مطرح شده در کلاس و شرکت در کوئیزهای کلاسی
انجام فعالیت های عملی (آشنایی با بازی های بومی و بین المللی، آنالیز فعالیت های بازی و اوقات فراغت، انطباق فعالیتها با اختلالات مختلف ذهنی، جسمی، روانی اجتماعی کودک/بزرگسال، انجام آزمون ها و ...)

به نام خداوند جان آفرین

دانشگاه علوم پزشکی ایران
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه‌ریزی درسی و آموزشی
طرح دوره (Course Plan)

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد*
تخته و گچ*
پروژکتور اسلاید*
سایر موارد (لطفاً نام ببرید): سیستم رایانه و اینترنت

نحوه ارزشیابی و درصد نمره: (از نمره کل)

*آزمون کتبی پایان ترم ۶۰ درصد نمره
*انجام تکالیف عملی ۳۵ درصد نمره
*شرکت فعال در کلاس و ارائه مناسب به موقع تکالیف عملی ۵ درصد نمره

نوع آزمون

تشریحی* پاسخ کوتاه* چندگزینه‌ای* جور کردنی صحیح-غلط
سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

منابع پیشنهادی برای مطالعه:

- منابع انگلیسی:

Case-Smith, J., & O'Brien, J. C. (2015). Occupational therapy for children and adolescents: Elsevier Health Sciences.

Rodger, S. (Ed.). (2013). Occupation centered practice with children: A practical guide for occupational therapists. John Wiley & Sons.

Parham, L. D., & Fazio, L. S. (Eds.). (2008). Play in occupational therapy for children. Mosby.

Kuhaneck, H., Spitzer, S. & Miller, E. (2010) Activity analysis, playfulness and creativity in pediatric occupational therapy. 1st ed. Junes and Burtler.

Rodger, S & Ziviani, J. (2006). Occupational therapy with children. Blackwell.

Suto, M. (1998). Leisure in occupational therapy. Canadian Journal of Occupational Therapy, 65(5), 271-278.

Schell, B. A., Gillen, G., Scaffa, M., & Cohn, E. S. (2013). Willard and Spackman's occupational therapy: Lippincott Williams & Wilkins.

منابع فارسی:

سمانه کرملی اسماعیلی. بازی و اوقات فراغت در کاردرمانی (۱۳۹۸)

هایده موثقی، روان شناسی بازی (۱۳۸۰)

ویرجینیا م. اکسلاین، ترجمه احمد حجاران، بازی درمانی (۱۳۷۳)

جدول هفتگی کلیات ارائه‌ی درس

جلسه	عنوان مطالب	استاد مربوط
۱	تعاریف، ملاک‌ها و کارکردهای بازی و اوقات فراغت و عوامل مؤثر بر آن‌ها، نظریات روانشناسی بازی	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی
۲	سطوح رشدی بازی (نظریات پیازه و پارتن)- فعالیت عملی: تشخیص سطح رشدی بازی، آشنایی با بازی‌های بومی و بین‌المللی	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی
۳	تحول بازی‌ها و انواع اسباب بازی- تاریخچه و کاربرد بازی در کاردرمانی	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی
۴	شرایط و استراتژی‌های playful کردن فعالیت‌های درمانی- Therapeutic use of self	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی
۵	Model of playfulness	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی
۶	شیوه‌های مداخله‌ی Play as occupation	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی
۷	فعالیت عملی: تحلیل فیلم بر اساس نحوه استفاده از بازی در جلسه کاردرمانی	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی
۸	بازی و اوقات فراغت بر اساس Person- Environment- Occupation model (PEO model)	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی
۹	ارزیابی‌های بازی: Play history Test of playfulness (TOP) Test of environmental Supportiveness (TEOS) Knox's Preschool Play scale و ...	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی
۱۰	فعالیت عملی بر روی آزمون‌های بازی	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی
۱۱	ملاحظات خاص بازی در ناتوانی‌های مختلف: ذهنی، جسمی، کم‌بینایی، کم‌شنوایی، بستری در بیمارستان- معرفی رویکردهای خاص مبتنی بر بازی در اختلالات رشدی	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی
۱۲	مدل EACH-Child	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی
۱۳	فعالیت عملی بر روی آنالیز و انطباق فعالیت‌های بازی و اوقات فراغت	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی
۱۴	فعالیت عملی بر روی آنالیز و انطباق فعالیت‌های بازی و اوقات فراغت	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی
۱۵	رویکرد بازی درمانی (روان‌تحلیلی‌گری) (اهداف، وسایل، مهارت‌های درمانگری و ...)- بازی درمانی غیر مستقیم- فعالیت عملی: ایفای نقش	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی
۱۶	بازی درمانی مستقیم (شیوه استفاده از عروسک‌ها، جعبه‌شن، گل‌رس، کتاب‌ها و داستان‌ها و ...)- فعالیت عملی: مشارکت در قالب لکچر	دکتر سمانه کرمعلی اسماعیلی

به نام خداوند جان آفرین

دانشگاه علوم پزشکی ایران
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه‌ریزی درسی و آموزشی
طرح دوره (Course Plan)